

СИНДИКАТ РАДНИКА У ПРОСВЕТИ
СРБИЈЕ

СРПС

БЕОГРАД, Дечанска 14/5; тел/факс: 011/3236-259, 025/420-093

E-mail: sob@beograd.com, sindiso@sbb.rs

(НЕ)ИЗВЕСНА СУДБИНА УРЕДБЕ О КОЕФИЦИЈЕНТИМА ЗА ОБРАЧУН И ИСПЛАТУ ПЛАТА

Решење на видику

Захваљујући одложеној седници републичке Владе на којој су требале бити донете мере уштеда у републичком буџету, јуче (**03.06.2013.г.**) смо имали прилике да у више од два сата изнесемо захтеве синдиката запослених у просвети ресорном министру просвете, науке и технолошког развоја, проф. др Жарку Обрадовићу који је водио састанак и на коме су били присутни и његови најближи сарадници др Зоран Костић, помоћник министра за средње образовање, надзор и школске управе, мр Љубиша Антонијевић, помоћник за предшколско и основно образовање, Зоран Тубић, помоћник министра просвете задужен за финансије, као и представници Министарства финансија и привреде – државни секретар Љубиша Милосављевић и г-ђа Славица Манојловић из сектора буџета овог Министарства, начелница у групи за систем финансирања плата. Синдикате су на овом састанку заступали представници СрпС-а, Хаџи Здравко М. Ковач и Слободан Брајковић, представници: СОС-а, Синдиката „Независност“, УСПРС и представнице Самосталног синдиката запослених у предшколским установама. Изостали су представници СВОС-а (Синдиката високог образовања Србије из разлога што их и нико није позвао).

На почетку састанка министар Обрадовић је изнео захтеве свих синдиката, са нагласком на оне које су УСПРС и СОС поставили као штрајкачке захтеве – увођење бесплатног средњег образовања, лимитирање броја ученика у одељењу на **25** и одлагање финансирања **per capita** до **2020/21.**, захтеви СрпС-а који би евентуално били разлог за јесењи штрајк – доношење нове Уредбе о коефицијентима за обрачун плата запослених у просвети којима би се успоставио однос између најмање и највеће плате **1:3** у основним, средњим школама и домовима ученика, односно **1:5** за запослене у универзитетском образовању, као и питање измене члана **144.** који говори о условима одласка у пензију, захтев Синдиката „Независност“ за реформу инспекцијског надзора и захтев Синдиката предшколаца за поштовањем Уредбе о коефицијентима у овом сектору.

Пре него што је министар Обрадовић образложио ставове ресорног Министарства и Владе, проф. Ковач је рекао да су захтеви које су поставили УСПРС и СОС, као и захтеви Синдиката „Независност“ и Синдиката предшколаца уједно и захтеви свих других синдиката, па и СрпС-а, осим кад се ради о питању пензионисања колега које нису навршиле **65** година живота, међутим то нису, по СрпС-у, захтеви због којих би се организовао штрајк, јер се ради о процесима, захтевима који се међусобно искључују (одлагање финансирања по ученику и број ученика у одељењу, као и захтев за бесплатним образовањем и бољим материјалним положајем) и захтевима због којих би требало мењати Устав (бесплатно средње образовање). Он је рекао да СрпС има само захтев да се закључи Протокол о динамици остваривања зацртаног циља – враћања односа

плата на однос пре замрзавања, као и измену члана 3. из Уредбе која говори о додацима на плату, али и напоменуо да би евентуалним усвајањем измењеног члана 144. ЗОСОВ, који би будуће просветне пензионере оставио без дела заслужене пензије за сваку годину пре навршених 65 година живота, Влада Србије произвела спонтан штрајк, јер би на тим људима било извршено правно насиље, што би сасвим извесно довело до солидарисања и оних који ће сутра бити нови пензионисани просветари.

Образлажући зашто Министарство, а и Влада не може и неће да прихвати да се, бар на папиру, смањи број ученика у одељењу на мање од 25 и да остане садашња граница од 30, министар Обрадовић је констатовао да је тај захтев у супротности са захтевом да се одложи финансирање по ученику, иако је и Министарство и Влада у Стратегији развоја образовања прихватило бројку 25, јер она, између осталог, значи цепање одељења са 26 ученика на 2 и повећање ионако великог броја одељења са мање од 15 ученика, колико је то, данас бар, на папиру, а у пракси је неиздрживо велик број одељења са од 1 до 5 ученика и 5 до 10 ученика.

Министар је затим изнео најновије податке о броју ученика по одељењу, од којих смо неке забележили, а све вам не можемо ни представити, пошто нисмо ни добили ту анализу. Како (статистички) ствари стоје, у овом тренутку 876.000 ђака похађа наставу у 42.666 одељења, што значи да је у одељењу основне или средње школе тренутно много мање од прописаних 30 ђака – свега 20,5%, при чему је та бројка 24,4 ђака по одељењу када је реч о средњим школама, односно 19,1 ђака по одељењу када је реч о основним школама. При томе је тај просек у војвођанским школским управама 19,7 ђака по одељењу у ШУ Зрењанин, 22,3 у ШУ Нови Сад и 18,4 у ШУ Сомбор.

Кад је реч о броју средњошколаца по одељењу, он је различит од школске управе до школске управе и износи 23,8 у Школској управи Зрењанин, 24,5 у Школској управи Нови Сад, односно 22,0 у Школској управи Сомбор, Ниш 22, ... док кад је реч о броју основношколаца, тај број је у Београду 21,9 ученика по одељењу, у Косовској Митровици 13,9, Краљеву 21, Нишу 18,1, а у војвођанским школским управама – 18,3 у Зрењанину, 21,4 у Новом Саду и 16,9 у Сомбору.

Како је, образлажући први захтев – максималан број ђака у одељењу, министар Обрадовић делом одговорио и на захтев о одлагању финансирања *per capita*, он је додао и да се у 16 градова и општина пилотира формула за финансирање по ученику и да Министарство, односно Влада неће кренути у реализацију ове законске одредбе уколико не обезбеди паре за социјални програм, уверавајући представнике синдиката да „неће бити насилног отпуштања“, те да ће коначну одлуку о увођењу финансирања *per capita* Влада донети у јуну или евентуално јулу 2014.г. (подсећамо да је законска одредба увођења финансирања по ученику почетак школске 2014/15. год.).

Што се тиче захтева за увођењем бесплатног средњег образовања, министар је изнео став законодавства по коме ово није могуће без измене Устава, али и да се Министарство слаже да се у циљу повећања образовног нивоа нације тежи ка овом циљу и да се провере наводи синдиката да је ово могуће и без измене Устава.

Што се тиче захтева синдиката за измену помињане Уредбе о коефицијентима, министар Обрадовић је рекао да је, док није добио захтеве синдиката, био у убеђењу да се на измени Уредбе ради, у чему су га

демантовали и представници синдиката, али и његов помоћник Зоран Тубић, који је напоменуо да се радило не на измени Уредбе, већ на тумачењу, у делу који треба да садржи нова звања и стечена занимања у складу са новом номенклатуром и системом **ECTS** (односно ЕСПБ) пошто је примећено да је због доста широких тумачења нових звања у школама запослен по Министарству незаконито један број људи са којима ће школе морати раскинути незаконито заснован радни однос. Ипак, овом приликом представници Министарства финансија су упутили „жаоку“ синдикатима који, кад су могли, нису хтели да потпишу Протокол у коме је Министарство финансија предложило да се посао на измени Уредбе одвија током **2013.** календарске године и да се прва решења примене са почетком буџетске **2014.** године. Уосталом, о делу Уредбе који говори о додацима на плату, синдикати и Министарство просвете су постигли консензус, али је због **760** милиона динара, колико је био „тежак“ члан **3.** поменуте Уредбе, Министарство финансија ово ставило на **stand by.**

Што се тиче захтева да се јубиларне награде изместе са локалног буџетирања на национални, министар је констатовао да је то једино могуће уколико се измени Закон, а да је до сада Министарство помагало општинама које немају довољно средстава да измире ту обавезу на начин да им је трансферисало средства, као и да је у одређеним случајевима дошло до суспендовања трансфера уколико те локалне самоуправе нису измириле ову обавезу. Синдикати су подржали иницијативу да се свим ЈЛС које не буду измиривале ову обавезу суспендују трансферна средства, али су остали на ставу да би боље решење било финансирање из државног буџета, тим пре што је обавеза исплата, како је рекао проф. Ковач, обавеза коју буџети ЈЛС треба да измире до краја календарске године, а онда је, у принципу, тешко реализовати меру трансфера која се у пракси реализује пре тог рока.

На захтев Синдиката „Независност“ да се изврши реформа инспекцијског надзора, министар са сарадницима је констатовао да је у току доношење Закона о инспекцији, који предвиђа управо таква решења и да се синдикати укључе у креирање овог Закона, чиме би се избегли бројни непотребни и скупи спорови, пошто су садашње просветне инспекције у надлежности локалних самоуправа, а не у надлежности Министарства просвете.

На захтев предшколаца да се поштује последња корекција Уредбе о коефицијентима, по којој су и предшкоци по први пут ушли у Уредбу, министар је одговорио да је ту суштински проблем координација између централних и локалних власти, од којих се неке понашају као држава у држави и да то доводи до великих разлика у платама запослених у овом сектору између једне и друге локалне самоуправе, те да ће се сетом закона ово убудуће уравнотежити.

Након подуже расправе у којој су суделовали готово сви присутни, сазнали смо да ће мере „стежања каиша“ бити познате до краја текуће недеље, а онда ће Влада пресећи да ли замрзавање плата, симболички раст или чак смањење, што ће, на крају крајева, и бити унето у ребаланс буџета (читај: измене Закона о буџету за **2013.** годину). Чули смо и пуно оптимизма из уста ресорног министра, али не знамо и нисмо сигурни да је тај оптимизам утемељен на реалности. Стога наредне месеце и дане дочекујемо са стрепњом да ли ће вишак бити само они који су то били и до сада или ће се тај број знатно увећати. По рачуницама УСПРС, неусвајање ограничења до **25** ученика у разреду значи **600** запослених без или са

смањеном нормом, а по усвајању другачијег начина пензионисања, СрпС је израчунао да би у свакој од наредне две године око **3.000** људи (укупно око **6.000** за две године) отишло у пензију, па би систем морао запослити нове извршиоце. У овом тренутку и даље **158** запослених прима пуну плату, иако нема ни један час, а на делу је поступак укидања око **250** одељења у Републици (читај: око **500** нових незапослених), пошто је **7.000** осмака мање (дакле најмање толико мање уписаних у први разред средње школе) и **1.500** првака мање у основним школама. Управо ове бројке говоре супротно од онога што нам је министар јуче обећао – да нико неће остати без посла. Додуше, то би могло да значи да ће сви остати запослени, али да ће се знатно увећати број запослених који немају норму коју су имали у претходној години. Они тако неће постати „технолошки вишкови“ (нераспоређени), већ радници за чијим радом делом престаје потреба.

Проф. Ковач је овом приликом рекао да уколико се хитно не реши питање Уредбе о коефицијентима, питање минималне зараде за запослене у просвети и питање рационализације извршилаца, просветни брод плови циљу да ћемо једног дана сви имати непуну норму и сви примати минималну зараду.

И представник Министарства финансија, државни секретар Љубиша Милосављевић је поновио став министра просвете да и његово Министарство није за рестриктивност према просвети, без обзира што ће бити „кресања“ плата и броја извршилаца у јавном сектору. Он је поновио да ће Министарство финансија локалним самоуправама које не поштују Закон о РИНО, као и обавезе према просветарима попут оних о исплати јубиларних награда, стручног усавршавања и сл. ускратити трансферна средства.

И на овом састанку видело се да је наш синдикат испоставио једини реалан и прави синдикални захтев за који је Министарство просвете имало слуха, па је и договорено да се у току ове недеље сви синдикати изјасне и у заједнички тим за измену и допуну Уредбе о коефицијентима за обрачун плата у просвети доставе предлог од по једног представника који би до почетка нове школске године, односно до краја календарске године направили предлог Уредбе у који би ушла нова звања и занимања, кориговани коефицијенти и другачије вредновани додаци на зараду. Уколико се овај посао у овом року и доврши, могло би се рећи да је тиме удовољено штрајкачком захтеву СрпС-а и то у датом року, а забуњивачима и даље остаје да траже оно што се испунити и не може, или барем не у року колико би пристојан штрајк требао трајати. Истрајавањем на захтевима који су међусобно контрадикторни и који се не могу у постављеним роковима испунити, они само показују да им и није до штрајка, него до бесплатне рекламе у медијима, пошто медији воле штрајкове, чак и онда када су они „штрајкови“, али се при томе заборавља једно – да се губи снага за прави штрајк и оно што је још најгоре – поверење у синдикално организовање, јер у правилу после сваког неуспешног штрајка број синдикално организованих радника пада.

Београд, **04.05.2013.** год.

проф. Хаци Здравко М. Ковач
члан Преговарачког тима СрпС-а

